



WWW.UNICIB.RS



И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Ш О Д У Н А В

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
Бр. 13129



1846.

№ 1.

Београдъ 4. Януара.

СРБСТВУ НА НОВО ЛѢТО.

Одъ еднога Фрушкогорца.

Веѣъ у пугу вѣчностъ оде,
Ал' остави свое плоче,
Драга браћо! старыи годъ;
И миліе сунце веѣе,
Носец' мудром' дане среѣе
Освѣтлява неба сводъ.

Што се прошлог' доба твори
Свом' потомству Кліо збори,
Нит' то крїе густыи мракъ:
Родолюба слава с' блиета,
Исто као сунца чиста
У пролеће топлыи зракъ.

Изданцу драгог' рода,
Кой ахъ! оѣе тай да прода,
Савъ проклинѣ поздныи вѣкъ;
Па имена тако гадна,
Веѣъ кадь мине туга ядна,
Опетъ ори с' свуда екъ.

И за гробомъ свагогъ тога,
Изданца кой е свога,
Навѣкъ прати стыдъ и срамъ:
Родъ премилый коп бране,
Име, езыкъ, вѣру хране,
Тимъ се диже славе храмъ! —

Кам' тай дакле, кой неб' волю
Ухватит' се у то коло,
Ком' е светыи идолъ родъ?
Кадь текъ тако слава цвѣта,
Так' насъ среѣа од-свуд' срѣта,
Трудъ намъ дае богатъ плодъ.

Амо, амо браћо мила!
С'единѣна текъ не сна
— Слабачакъ е самцитъ пруть —

Ону среѣу нама дати,
Коя овде само цвати,
Разкритѣе къ слави путъ;

Да намъ унукъ туд' одшета
Там' гди с' снї славе мета,
И превес'о пусти гласъ:
„Вашимъ дѣлма свѣтъ се дивн,
Зато ваша память живн,
И живитѣе докъ е насъ!!!“ —

НА НОВУ ГОДИНУ.

Свиѣе зора, свиѣе мила,
Носи нову годину,
Стара намъ се веѣемъ сна
У прошлости долину:
Све однела намъ е зло
Забравля у на дно.

Изъ вѣчности сь оне стране,
Гдѣ -й блаженства свию виръ,
Новый годе доне с' ране,
Што -й ситила негда Тиръ,
Обли м' росомъ рода гай,
Да б' жаркости быо край.

Да отвори умне очи,
Да истине позна светъ —
Гди е среѣа, гди се точн,
Каквыи м' треба зато креть —
Да упозна нужностъ садъ,
За блаженства наѣн ладъ.

И овъ едномъ да упозна
Шта е райскїи — гди е светъ,
У комъ рабностъ топи с' грозна,
Човечества трепти сплетъ —
Гди свак' зна то: свой быти,
Взаимно братскїи сплетъ вити.

Огда му сань варльвий
(Та доста в спав'о онъ)
Увени му цветъ мамльвий,
Што за духа нѣ тронъ, —
Нек' затрепти едномъ грбъ,
Да веъь Срба позна Србъ.

О подижн той светльнъ
У жаркой му груди стогъ, —
У песчаной да пустльнъ
Може познат' брата свогъ.
У единства айде станъ,
Да живота сване данъ!

Ерь высине гди су неба —
Човечества духъ не кудъ —
Взаймна — о! моъь — нужно треба,
Да с' разгони зиме студъ —
Те зефири да б' мвлн
Вѣтрила разширили.

И безъ Шпарте заръ Атина
Велнка в была кадъ?..
Пастн мора л' Картагина
Што -й Сципио хтѣо младъ?
Юнакъ небы л' сплетъ свіо
Да му -й Ханонъ небою?....

У светиле дакле коло
Годино насъ уведи!
(Гди туѣнства око холо
Сузи — чело му бледи;)
Та за тилый ѣмо часъ
Видити се на Парнас'!

А. Деснировиѣъ.

САНЬ О НОВОЙ ГОДИНИ.

(Посрбљано.)

Еданаестый часъ в избіо. Мое уморне тре-
павице склопе се, и одма самъ быо у полю са-
нова. — Густа магла обколяваше ме, осѣтимъ
себе уздигнута, и отресавши се праха, крета
се радостно у новомъ элементу. Сада ми по-
гледъ сусретне едно райско лице, кое озбыль-
нымъ окомъ прозираше крозь магловиту ко-
прену.

И више и више развіяше се ова, докъ най-
после еданъ узхитителанъ погледъ неукраза се
моимъ опилымъ очима.

На берегу се гордо подиже градъ, кои да-
леко земльомъ влаѣаше. Неизмѣрно предъ нѣ-
ме пружаше се ова, горама начичкана, кое ми-
ловидно просѣцаю рѣке и потоци, а сву зем-
лю обтицаваю двѣ сестримске воде, изъ да-
лека свѣта извируѣе, а подъ истымъ градомъ
састаюѣе се. Шарени стѣжиѣи мило се лепр-
шаху у сунчанима зрацима на силнима бродови-
ма, што таласе ти рѣка пробіаю и свое ка-
тарке у зракъ упиру. — Са сѣвера на югъ,
съ истока на западъ пружаху се путанѣ, што
саставляю краеве те благословљене земль. —

Узбуѣенъ животъ. трудно прилѣжаніе вла-
даше у народу. Ту увѣнчаваху Музе нѣвна А-
полона, кои в душевний оганъ подстакнуо на
домашемъ огништу. Майсторъ и трговацъ на
едной страни развіяху најболю марльвостъ и
спѣшиаше умножити нове гране художества; на
другой опетъ дизаху се придвори, у којима сы-
нови наука истину изпытую. Весела пѣвка и
последный разговоръ просѣцаху благій воздухъ.
А мило смѣшеѣи се погледаше са круништа
гордога града на помнѣивый посао князь, коега
величественно дѣло быо в овай среѣный на-
родъ.

Онда приступи къ мени оно високо лице,
и ухвативши ме за руку, проговори ми съ бла-
госѣу: „Иди и кажи, да си видіо будущность
мога народа, я самъ Србія! Реци синовима,
изишавшима изъ утробе мое, да нѣ далеко о-
но време, кадъ не се овай образъ обистинити.
— Мирно нека се саведине у најлѣпшой свези,
на да слогомъ и любави ояча отечество.“

Съ овима рѣчма исчезне, и магла се раз-
нѣе.

М. П. Н.

РАЗЛИКА МЕЪУ ДВА БРАТА.

(Съ грчкогъ.)

Едно утро у години 1808. стаяше у одной
великолѣпной соби краљѣвскогъ двора мужъ,
носеѣи зелено украшеніе и чизме до колѣна.
Глава нѣгова представляше строй старогъ ка-
менорезаня. После великогъ Александра ни
еданъ умъ нѣ обузео тако исполинска намѣре-
ня. Одъ прилѣке сто деведесетъ миліона лю-
дѣй покораваху се заповѣсти нѣговой. Мужъ в
овай быо Наполеонъ.

Чинило се да очекуе њкогъ, ербо често обраћаше очи къ вратима. Ова се за кратко време отворе, а унутра ступи човекъ вышегъ узраста, црномаястигъ изгледа, но у осталомъ наликъ Наполеону, Лукіянъ, братъ њговъ.

Ова два мужа, кои збогъ несогласія њіовы идеа, іоштъ одъ времена битке кодъ Аустерлица нису се састали, бацу еданъ на другогъ стрѣляюще погледе.

Лукіянъ ступивши напредъ њколко корачаи, стане. Наполеонъ приближи се њму и пружи му руку.

„Брате,“ повиче Лукіянъ, „радуемъ се што те опетъ видимъ.“

— Оставьте насъ саме,“ рекне Наполеонъ Дяроку, Евгению и Мирату; и одма се удале ова три, еданъ военачалникъ, другій князь а трећій краљ.

— Поручіо самъ ти, Лукіяне;“ продужи Наполеонъ.

„И я похитавши послушао самъ те као прворођеногъ.“

— Какво намъренъ имашъ Лукіяне?“

„Да проводимъ приватанъ миранъ животь.“

— Стигао самъ на врхъ силе; освоіо самъ Европу; побѣдитель самъ као Александеръ, снажанъ као Августъ, великій као Карль —; хоћу и могу...“ Узевши географическу карту на столу лежећу, развіе ю и рековне:

„Ето, брате, све европейске државе. Избери кою хоћешъ одъ овы, даемъ ти мою царску рѣчь, чимъ покажешъ прстомъ, тани ћешъ ю имати.“ — — —

Сви знаду, да се Лукіянъ и пре тога и тада одрвцао краљвске круне.

Евтиміа Аврамовићъ.

СИТНИЦЕ.

Надежда у Бога, и тихо сношеніе зла, разгонява мрачну тугу изъ наше душе.

Богъ самъ у срце човечіе види, а човекъ не, ерѣ оно прозора нема; кадъ бы се њќи люди овогъ при суденю свомъ о другима опоменули, то небы о добромъ човеку рђаво мыслили.

Люди свомъ тѣлу нерадо одказую препитаніе, алъ да духъ наране, има іѣ доста, кои се ни мало зато нестараю.

Съ людма, кои свой разумъ неће да употребе, ништа ніе вредно починати.

Мударъ, а притомъ злобанъ човекъ, и мударъ, а притомъ правичанъ човекъ, тако су различни, као потаянъ убица и честанъ бораць.

Безъ нужде нетреба посао до последнѣгъ часа одлагати; — но одохновеніе и опоравлѣнѣ, мораю силе наше по савршеномъ послу крѣпити. Ово се најболѣ ужива сматранѣмъ на красну природу, алъ у кругу свое породице, алъ са вѣрнымъ пріятелѣмъ.

На овой красной земљи, коя онимъ створеняма, што законима природе свагда вѣрна остаю, правый рай мора быти, мало людѣ живе, кои су сасвимъ срећни. — Узрокъ е тай у самимъ людма, у њіовимъ разнѣженіемъ, одъ страстѣй непрестано узнемиренимъ срцама.

Радости су блистаюћа пѣна, а животь е? — брзъ санъ.

Буди умѣренъ у радости. Природа е свезала задовољство за самъ недостатакъ, и мы промѣшимо радость, кадъ хоћемо свагда да смо радостни.

Красна женска нѣдра, она су прибѣжиште свака добра и красоте.

Ружице любви процвѣтаю у лѣто; алъ ружице супружества преживе зиму.

Као-годъ што мирисный кринъ изъ неприятно мирисавогъ стабла, и као што ружица на трню расту; као што црна кокошъ бело яе сне се, а изъ белогъ яета црно се пиле излеже; подобно быва съ дѣдомъ добры и рђавы родители, често се догађа, да одъ рђавы родителя дѣца добра буду, и обратно одъ добры родителя дѣца рђава.

Тко свима людма у здравлѣ піе, често се догађа, да свое здравлѣ попіе.

Искусство премда е мати мудрости, алъ е штета, што обично она свое плодове доцне доноси.

Добродѣтель се у сиромаштво мора замостати, као путникъ, кога вѣтаръ и непогода припућавају, да се у своју кабануцу умота.

Истина уподобљава се красному пролетѣицу сунцу, које пупольке хиљадама развја, ал' и мношину мучећи и насѣкома излеже.

Никои човекъ не може одъ свое савѣсти побѣћи; она е и законъ и тужитель, свѣдокъ и судја.

Тко хоће по разуђењу свѣта своя предпрјатја да устрои, тај решето водомъ пуни.

То е добро, што нѣки люди за дуго спавају, треба се радовати, што ништа рѣавіе не раде.

Будале често више шкоде, него злодѣи. — Рѣавъ човекъ може бити разуманъ, и само онда оклеветава, кадъ се нада, да ће тимъ свое намѣренѣ постићи; напротивъ пакъ будала непрестано брбля, онъ е подобанъ згоди, коя тестерише, коя кадъ се навіе да ради, све, што іој се годъ подмете, изкомада и измрви. Зато се рѣавому човеку съ пута укланяй, а одъ будале се треба сакрити.

Умѣреность у живљењу, то е најболя лѣкарја.

Осимъ добродѣтели, друго ништа нема, што непрестав на оној страни нашегъ гроба; само е добродѣтель вѣчна, а остало е све плѣиъ трулежи.

И добаръ човекъ нѣкій-путъ не може тако да ради, као што бы требало, безъ да онъ зато престати мора добрымъ човекомъ бити.

Д. Аврамовићъ.

ПЫТАНЯ И ОДГОВОРИ.

Шта е философія?

— Животъ душе, фенѣръ жени-я, наука срца, блудъ разума.

Шта е правда?

— Найвећма улагивајућа се маска на реду страстїи.

Шта е честолюбіе?

— Аћи и презаня, сестра надутости, и мати свирѣпја.

Шта е любовь?

— Гарантула срца, скорпја душе.

Шта е мрзость?

— Паукъ страстїи.

Шта е ратъ?

— Куга човеческога рода, срамъ човечества.

Шта е исторја?

— Споменъ прошлости, мысао саданьости, судъ будућности.

Шта е економја?

— Лицемѣрство тврдица.

Шта е люборевнѣиваць?

— Наймучнии одъ своју мученика, најопаснја одъ своју луда.

Шта е будала?

— Кандило безъ олая, нѣва безъ плода, небо безъ звѣзда, одъ удара потрешеный, тѣлу неполезный удъ.

Шта е признателство?

Финиксъ чувствованя.

Шта е животъ?

— Дужій или краћій, лакшій или тежій путъ, коя изъ ништа води у вѣчность.

Зоиль.

НАРОДНА СРБСКА ЗАГОНЕТКА.

(Саобштію Тодоръ Влаићъ.)

Царъ нѣкій, своему — кога е яко любіо чрезъ тврдогъ повѣреня и постоянства у свему — служителю, заслужившему смртъ, рекне: „Ако ми ову слѣдуюћу загонетку рѣшимъ дѣломъ, ослобођенѣнешъ бити одъ смрти! — Да мени, моіој царици, моме сыну и теби на столу ову печену кокошку тако праведно садъ подѣлишь, да свакомъ достойна часть припадне.“ —

Служитель е одма исто и рѣшио дѣломъ; но како се то могло рѣшити дѣломъ?

Учредникъ Милошъ Поповићъ.

Издано и печатано у Пра влственой Книггопечатни у Београду.